

محقق‌ترین

بزرگان حوزه

مبلغ‌ترین‌ها بودند

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین حمیدرضا مهدوی‌ارفع

استاد حوزه و دانشگاه

اشاره: حضرت آیت‌الله خامنه‌ای تیرماه ۱۴۰۲ در دیدار با مبلغان و طلاب حوزه‌های علمیه سراسر کشور، با اشاره به اطلاعاتی که به ایشان می‌رسد، تصریح کردند: «نسبت به مسئله تبلیغ نگرانم» و به تشریح و آسیب‌شناسی وضعیت تبلیغ دینی در کشور پرداختند و در نهایت مسیری را برای رشد و تعالی تبلیغ دینی پیش روی حوزه‌های علمیه ترسیم کردند.

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای، به‌همین مناسبت، در قالب پرونده «تبلیغ، اولویت اول» در گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین حمیدرضا مهدوی‌ارفع استاد حوزه و دانشگاه، به تبیین محورهای مهم این دیدار پرداخته است.

▫ **در مورد ابراز نگرانی رهبر انقلاب پیرامون مقوله تبلیغ دین در حوزه‌های علمیه چه تحلیلی دارید و ریشه این نگرانی‌ها را در چه مسئله‌ای می‌دانید؟ علت قرار گرفتن تبلیغ در اولویت دوم حوزه‌ها که از سوی رهبر انقلاب مطرح شد، چیست؟**

• برخی از انگاره‌های حوزوی، ریشه در حوادثی دارند که قبل از انقلاب و اوایل انقلاب رخ داده‌اند. انسان‌ها معمولاً تحت‌تأثیر عوامل عاطفی بیرونی، یک گزاره جزئی را چه بخواهند و چه نخواهند، ذهنشان به یک قاعده عمومی تبدیل می‌کند؛ حتی اگر در سطح بزرگان حوزه باشند.

اتفاقاتی که در اواخر دوران پهلوی افتاد، باعث شد، دو نگاه در فضای حوزویان شکل بگیرد؛ یکی اینکه نشستن در حجره‌ها و پای کتاب‌ها اولویت پیدا کند و ضدیت با فلسفه و فضای کشور مزید بر علت شد و فقا‌هت به‌معنای اخص قله مقدسی شد که همه فقط به آن فکر کنند؛ به‌موازات آن، منبر، تبلیغ و روشنگری غریب ماند و حلقه نابی از یاران و هم‌فکران امام خمینی ^{علیه‌السلام} در همان زمان هم؛ متوجه این خطر شدند و شکل رسمی درس و بحث حوزه را در قم رها کردند و به عرصه تبلیغ رفتند.

سرآمد این افراد امثال شهید مطهری ^{علیه‌السلام} است که حوزه را در اوج توانایی که برای فقا‌هت، نگارش رساله و… داشت، رها کرد، به دانشگاه آمد و در دانشگاه یک مدرس و مبلغ تمام‌عیار بود؛ اما چنین افرادی، هم اندک بودند و هم، سازمان‌دهی نداشتند. این اتفاق در شروع حرکت انقلاب افتاد و بسیاری از روحانیونی که مبلغ دین بودند موی دماغ رژیم شاه شدند و دستگیر شدند؛ لذا زندان‌ها و شکنجه‌گاه‌ها از این افراد پر شد یا بسیاری از آنان کشته و شهید شدند. مثل آیت‌الله سعیدی؛ بقیه در سایه امنی ماندند و کاری به سیاست و اجتماع نداشتند که عوارض آن، حتی به رساله‌ها کشیده شد. درباره رساله‌های چاپ‌شده سال‌های قبل از انقلاب تحقیق کردم و حتی در سطح معدودی از مراجع کار به جایی رسیده بود که به‌دلیل ناامیدی از تحقق واقعی و کامل دین، در رساله‌های قبل از انقلاب، حتی مسائل امربه‌معروف و نهی‌ازمنکر گفته نشد.

بعد از انقلاب به‌برکت وسعتی که نظام اسلامی برای حوزه دین ایجاد کرد، ملحقات رساله توضیح‌المسائل باب شد که یکی از آنها امربه‌معروف است. در ادامه هم، دفاع مقدس و جریان‌های دهه شصت، فرصتی ایجاد کرد که حوزه تبلیغ در جامعه از نگاه مردم مهم‌ترین خرو‌جی حوزه تلقی شود؛ ولی همچنان تبلیغ در حوزه‌ها حتی در سطح درجه دوم اهمیت هم نبود؛ یعنی طلبه یا محقق، مدرس یا معلم می‌شد؛ اما مبلغ نمی‌شد؛ ولی در جامعه بروز و ظهور دین و حوزه فقط در عرصه مبلغان و تبلیغ دیده شد. پس از انقلاب شخصیت‌های بسیار زیادی هم به‌خاطر حضور در عرصه تبلیغ محبوب مردم متدین شدند؛ اما این نگاه در حوزه‌ها تقویت نشد. اگرچه نسبت به قبل از انقلاب اوضاع بهتر شد. تبلیغ دست‌مایه اصلی حرکت اسلام در نظام اسلامی است. معتقدم امروز سازمان تبلیغات اسلامی، باید سازمان تبلیغات انقلاب اسلامی شود و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، بایستی وزارت فرهنگ و ارشاد انقلاب اسلامی باشد. نگاه غلطی آرام در برخی فضا‌های حوزوی نهادینه شد و از اینجا سرچشمه گرفت که برخی از بزرگان، شاگردان باسواد خود را حتی از پذیرش پست‌های دینی در جامعه منع کردند که امام جمعه یا امام جماعت نشده یا وارد فلا‌ن بحث نشوند. این‌ها عرصه‌های اساسی حضور در جمع مردم با نگاه تبلیغی بود که افول کرد.

یعنی یک‌بار فشارهای رژیم شاه باعث شد و یک‌بار، تلقی و برداشت‌های غلط برخی حوزوی‌ها از کناره‌گیری از جایگاه‌های دینی نظام؛ این تلقی در حوزه‌ها تقویت شد که تبلیغ ارزشی ندارد و غالباً کسانی که نمی‌توانند، درس و بحث را درست ادامه دهند، به سراغ تبلیغ می‌روند.

▫ **رهبر انقلاب به تبلیغ متکی بر تحقیق اشاره داشتند؛ نسبت این دورا تبیین بفرمایید؟**

• فرمایش رهبر انقلاب ترجمه امروزی آیه تفقه است. خداوند متعال انسان را متأخر از تفقه در دین می‌داند. ﴿وَما كان المؤمنون لينفروا كافةً فلولا نفر من كل فرقة منهم طائفة ليتفقهوا في الدين ولينذروا قومهم إذا رجعوا إليهم لعلهم يحذرون﴾ (توبه: ۱۲۲). از خود این رجعت هم برمی‌آید که اول باید هجرتی داشته

کتاب «ظرفیت‌های فقهی اصولی در تدوین و توسعه

کتاب «ظرفیت‌های فقهی اصولی در تدوین و توسعه فقه اجتماعی، از سوی انتشارات مرکز فقهی ائمه اطهار ^{علیهم‌السلام} منتشر شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، «ظرفیت‌های فقهی– اصولی در تدوین و توسعه فقه اجتماعی»، از جدیدترین آثار منتشره توسط انتشارات مرکز فقهی ائمه اطهار ^{علیهم‌السلام} است. این کتاب که توسط حجت‌الاسلام ربانی مدیر گروه فقه جامعه و فرهنگ این مرکز، به نگارش درآمده، به‌خوبی توانسته، ضمن تبیین اهمیت تدوین و توسعه فقه اجتماعی، ظرفیت‌های اصولی و فقهی این عرصه را تشریح نماید.

حجت‌الاسلام ربانی، در حاشیه رونمایی از این کتاب، جهت آگاهی بیشتر محققان و پژوهشگران با محتوای کتاب، توضیحاتی ارائه داد:

اشاره: حضرت آیت‌الله خامنه‌ای علمیه سراسر کشور، با اشاره به اطلاعاتی که به ایشان می‌رسد، تصریح کردند: «نسبت به مسئله تبلیغ نگرانم» و به تشریح و آسیب‌شناسی وضعیت تبلیغ دینی در کشور پرداختند و در نهایت مسیری را برای رشد و تعالی تبلیغ دینی پیش روی حوزه‌های علمیه ترسیم کردند.

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای، به‌همین مناسبت، در قالب پرونده «تبلیغ، اولویت اول» در گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین حمیدرضا مهدوی‌ارفع استاد حوزه و دانشگاه، به تبیین محورهای مهم این دیدار پرداخته است.

▫ **اگر می‌گوییم تحول در حوزه، این کار کسانی است که ۳۰– ۲۰ سال در حوزه درس خوانده‌اند و هر طلبه کم‌سابقه‌ای نباید حرف از تحول بزند و این حرف عمیق مدّنی را ضایع کند.**

وقتی شأن تبلیغ را بالا ببرند که البته بالا نبروند و حق را ادا کردند

جلوی این شبهه یا ذهنیت احتمالی را گرفتند که باب تبلیغ هم راحت باز شده و هر کس بلند نشود، حرف از دین بزند و زبان دین شود.

آقا با این کار خواستند بگویند

وقتی می‌گویم تبلیغ، منظورم تبلیغ مبتنی بر تحقیق است.

باشید که تفقه کنید و بعد رجعت و سپس انذار کنید. اگر تبلیغ مبتنی بر تحقیق به‌معنای درست کلمه نباشد، به‌تعبیر پیامبر اکرم ^{صلی‌الله‌ع‌یه‌وآله‌وآلهم‌وسلم}: «کان ما یفسد أكثر مما یصلح»؛ بیشتر از اینکه اصلاح کند، افساد می‌کند. ممکن است تعریف تحقیق برای هرکسی چارچوب، ساختار و پارادایمی داشته باشد و به هر معنایی که بفرمایید، آنچه ابلاغ می‌شود، اگر محکم نباشد و همه جوانبش دیده نشود، می‌تواند به دین و همه عرصه‌هایی که برای آن تبلیغ می‌کند، آسیب بزند. تلقی خودم با‌توجه به شناخت اجمالی که از دستگاه محاسباتی و تبیینی آقا دارم، این بود که رهبر انقلاب خواستند، شأن تبلیغ را بالا ببرند.

اگر می‌گوییم تحول در حوزه، این کار کسانی است که ۳۰– ۲۰ سال در حوزه درس خوانده‌اند و هر طلبه کم‌سابقه‌ای نباید حرف از تحول بزند و این حرف عمیق تمدنی را ضایع کند. وقتی شأن تبلیغ را بالا برند که البته بالا نبرند و حق را ادا کردند، جلوی این شبهه یا ذهنیت احتمالی را گرفتند که باب تبلیغ هم راحت باز شده و هر کس بلند نشود، حرف از دین بزند و زبان دین شود. آقا با این کار خواستند بگویند، وقتی می‌گویم تبلیغ، منظورم تبلیغ مبتنی بر تحقیق است.

▫ **رهبر انقلاب در صحبت‌های‌شان نام افرادی را آوردند؛ مثل شیخ صدوق، سیدمرتضی و… ^{علیهم‌السلام} و بر آثار آنها تأکید داشتند که بسیاری از آثار این افراد، بر جنبه تبلیغ و فعالیتش بسیار تأثیر داشته است؛ در این باره توضیح بفرمایید؟**

• یکی از هنرهای افراد راهبردی و استراتژیست این است که وقتی می‌خواهند، یک حرف یا گفت‌مان جدید چه در حوزه تخصصی و چه در فضای عمومی جامعه ایجاد کنند، به‌صرف تحمیل و ارائه یک نگاه کلی اکتفا نمی‌کنند. رهبر انقلاب با این مثال‌ها دو کار انجام دادند: اولاً خواستند بگویند، نمی‌خواهم بدعتی بگذارم و خلف حوزه که امثال شیخ مفید و سید مرتضی ^{علیهم‌السلام} است و بعداً است در این سال‌ها به‌راحتی نظیرشان پیدا شود؛ مگر موارد نادری مثل مرحوم امام ^{علیه‌السلام}، این افراد مبلغ بودند. ایشان اولاً خواستند بگویند، این تفکر و گفت‌مان هزار سال عقبه دارد و نوآوری بی‌منبایی نیست و ثانیاً الگو ارائه کنند که اگر می‌گویم مبلغ محقق، شخصیت تبلیغی و تحقیقی، سیدرضی، سیدمرتضی، شیخ مفید و شیخ طوسی ^{علیهم‌السلام} را تحلیل کنید تا بفهمید، چه تراز قدرتمندی ارائه کرده‌ام.

اگر این سخنان از سوی مجموعه‌های نخبگانی به‌درستی به شور گذاشته شود و خرو‌جی‌های آن به بدنه حوزه بیاید، نتیجه این می‌شود که از یک‌طرف، محققانی را به‌سوی تبلیغ سوق می‌دهد و از طرف دیگر، مبلغان را به‌سوی تحقیق سوق می‌دهد و شکافی که امروز در حوزه‌ها هست، پ‌راشته می‌شود؛ یعنی یک محقق درمی‌یابد، بزرگ محققان سیدمرتضی ^{علیه‌السلام} شأن اصلی‌اش این بود که آنچه را می‌یافت، می‌توانست ارائه کند و یک مبلغ هم، بداند که الگویی در فضای تبلیغ به‌نام شیخ طوسی ^{علیه‌السلام} دارد و موفقیت شیخ طوسی در این بود که آنچه می‌گفت، به‌قدری محققانه بود که حتی وقتی فتوا می‌داد، فقها تا صدسال بعد از آن زمان، جرئت نمی‌کردند، خلاف آن فتوا بدهند؛ تا این اندازه مبلغ محقق بوده است. رهبر انقلاب هم، شأن تبلیغ را بالا بردند و هم، با ارائه

الگو خواستند، بگویند آنچه می‌گویم، بدعت در فضای حوزه نیست که بگویند شأن تحقیق را کوچک کردند تا تبلیغ را بالا ببرند؛ اتفاقاً محقق‌ترین بزرگان حوزه، مبلغ‌ترین‌ها بودند و مبلغ‌ترین‌ها بودند.

▫ **مخاطب امروز با مخاطب دهه‌های گذشته متفاوت است. در ظرفیت‌های تبلیغ از کدام ابزارها در خصوص شناخت بیشتر مخاطب و انتقال پیام به آنها می‌توان استفاده کرد؟**

• رهبر انقلاب فرمودند: «تقریباً همه عمر تبلیغی بنده – شصت سال، بیشتر – با جوان‌ها گذشته؛ من از دوره جوانی در مشهد، جلسات داشتم که جوان‌ها می‌آمدند، دانشگاهی‌ها می‌آمدند، دانشجویا می‌آمدند، دانش آموزهای دبیرستان [می‌آمدند]. آن روز هم فکر بچه‌ها خوب بود، جوان‌ها خوش فکر بودند؛ اما با امروز قابل مقایسه نبود؛ سطح فکر بالا رفته. »

فکر می‌کنم سه چیز در فهم مخاطب جدید بسیار مؤثر است که یکی، خود این فضای شکسته‌شدن مرزهای ارتباطی و اطلاعاتی بین فرهنگ‌هاست که عصر ارتباطات، عصر فرارابطات و عصر فراینترنت است که این، هنوز از سوی بخشی از متدینان، مبلغان و علما درک نشده و نشانه‌های آن را می‌بینید. وقتی حکمی را می‌گوییم، انگار هنوز به صد سال قبل نگاه می‌کنیم و احساس نمی‌کنیم، مخاطب امروز پیش از اینکه بگوید چه‌کار کنم، می‌پرسد: چرا باید این کار را بکنم؟! از خود رساله گرفته تا کلام و اعتقاداتش؛ درحالی‌که جهان امروز چنین فضایی شده که ذهن‌ها بیشتر به «چرا» کشش دارد تا «چه کنم» و اگر از حوزه «چه کنم» سؤال می‌پرسد، حتماً می‌خواهد اقناع شود که چرا باید این‌طور زندگی کند. نتیجه قه‌ری زندگی در عالم اینترنت و فضای مجازی به این گستردگی و سهولت و همگانی شدن فضای ارتباطات جهانی است.

دوم اینکه اساساً هر نسلی نسبت به نسل قبل، یک تفاوت ماهوی و اساسی دارد و این تفاوت به‌جهت این است که آن نسل برای مأموریت جدیدی خلق شده است. امیرالمؤمنین ^{علیه‌السلام} علیه‌السلام می‌فرماید: فرزندان‌تا را به آدابی غیر از آداب خودتان تربیت کنید؛ زیرا آنها برای زمانه‌ای غیر از زمانه شما خلق شدند.

آقایی که در حسینه امام می‌گویند: مخاطب امروز فرق کرده، به‌نظم هنرمندترین آدم در ارتباط‌گیری با تمام اقشار جوانان و نوجوانان است و در بیانیه گام دوم، رسماً مأموریت این نسل را روشن کرده که اگر جوانان کرده‌های خود را زیر بار انقلاب بدهند، بستر طلوع خورشید ولایت عظمی ارواحنا ف‌ده ساخته خواهد شد. چنین مأموریت بزرگی یک نسل متفاوت را می‌طلبد و این نسل، متفاوت باید خوب شناخته شود.

سومین نکته بحث تهاجم فرهنگی است. نباید چشم خود را بر واقعیت ببندیم. تهاجم فرهنگی به فضا‌های بسیار خاصی در حوزه شناختی و امثال آن کشیده و ذهنی را پای منبر می‌آورد که با ذهن نسل قبلی شباهتی ندارد؛ چه خوب و چه بد. در دورانی درباره تبلیغ و مفاهیم با جوانان و نوجوانان بحث می‌کنیم که این ذهن و دستگاه محاسباتی و شناختی، به‌شدت تحت‌فشار و تهاجم انگاره‌های متناقض، متفاوت و رنگارنگ است. امروز ذهنیت‌هایی درست می‌شود که باید حرفه‌ای‌ترین و پخته‌ترین حرف را بتوانید با بهترین بیان، رد یا اثبات کنید. اولین ابزارهای این مسئله، هنر است و به‌اشتباه می‌گویند: فضای مجازی؛ هنر محتوایی است که فضای مجازی و رسانه و مانند این، فقط آن را انتقال می‌دهند. ضعف جدی که در فضای انتقال پیام دین داریم، همچنان خلایبان هنری است.

رهبر انقلاب بر استفاده از ابزار هنر تأکید دارند. باید به هنر مسلح شویم و بتوانیم، نوعی استقلال در حوزه رسانه پیدا بکنیم؛ نمی‌گویم رسانه‌های دیگر را ببندیم؛ منظورم تفوق است. در حوزه رسانه که جوان با آن زیست می‌کند، هنوز تفوق نداریم؛ چه در رسانه ملی و چه در فضای مجازی و غیره، غالباً منفعلیم. ایشان فرمودند: منفعل نباشید و موضع تهاجم داشته باشید. ما منفعلیم؛ هم در تکنیک، هم در محتوا و هم در فرم. وقتی صداوسیما می‌خواهد، یک سرگرمی برای جامعه درست کند، عیناً کپی‌برداری می‌کند، از مدلی که در ماهواره است و چه‌های مذهبی هم آن را کپی می‌کنند، برای مقوله‌های دینی. علی‌رغم اینکه می‌گویند می‌خواهیم همدسان‌سازی کنیم و جذب شویم، اقرار به این است که خلاقیت این کار را نداریم و به‌نظم ریشه عمیقی دارد.

در حوزه تبلیغ، یکی از مسائلی که داریم، در زمینه مدیریت تبلیغ است. در حوزه علمیه قم که قطب علم تشیع و روحانیت تشیع است، یک به‌هم‌ریختگی بی‌‌در و پیکری در تبلیغ داریم؛ مثل نهادهای موازی و فاقد یک دکترین منسجم، منضبط و مدون و بدون هیچ تعامل منطقی، فضای بسیار اشتباهی را در حوزه تبلیغ پیش می‌برند. در این نگاه غلط بسیار سطحی، مبلغان مؤثر دیده نمی‌شوند و مبلغان کم‌اثر یک‌بار پ‌رنگ می‌شوند. یک فضای اشتباه در تبلیغ هست و این به نهادهای تبلیغی حکومتی مثل سازمان تبلیغات اسلامی هم، سرایت کرده است. پس یک اشکال جدی در حوزه نگاه مدیریت تبلیغ داریم که باید اصلاح شود. ضعف ایمان و التزام به منابع عظیم دینی، کم‌کم در حوزه تبلیغ دیده می‌شود. بر اساس توهم بسیاری که از دهه ۷۰ به بعد، به‌خاطر موج شبهات و گرایش‌های فکری متفاوت مخصوصاً نگاه غربی ایجاد شد، تصور کردیم که با منابع دینی دیگر نمی‌توان جواب داد و باید هم‌زبان شویم. اتفاقاً جوان امروز چه در داخل و چه در خارج؛ حتی غیرمسلمان، عطش عمیقش فقط با منابع دینی رفع می‌شود.

یکی از آسیب‌های جدی حوزه تبلیغ این است که از منابع اصلی تهی شده و مخاطب فرهیخته، آنچه ما می‌خواهیم، نصفه و نیمه از کتاب‌های شرقی و غربی به‌خودش دهیم، تا آخرش رفته و خسته برگشته است. امروز دست ما از منابع تهی شده و وقتی از منابع تهی شدیم، حرف‌ها طراوت ندارند و با فطرت‌ها نسبت پیدا نمی‌کنند، عقل‌ها را اقناع نمی‌کنند و بعداً نقض‌پذیر می‌شوند، مثل تئوری‌های غربی‌ها.

کتاب «ظرفیت‌های فقهی اصولی در تدوین و توسعه فقه اجتماعی» منتشر شد

عقلاً پرداخته و در ابزارهای خاص، به بررسی مذاق شریعت، ظن در موضوعات و مقاصد شریعت اشاره شده است.

در فصل سوم کتاب، به بیان ظرفیت‌ها بر اساس منابع فقهی پرداخته و به ظرفیت آیات و روایات، عقل و قواعد فقهی به‌عنوان منابع فقه اجتماعی اشاره شده است. و در فصل چهارم کتاب، ظرفیت‌های فقهی و فراققهی بیان شده و به مباحثی نظیر: فضای صدور و تجمیع ظنون و خطابات قانونیه به عنوان ظرفیت‌های فقهی و مباحثی نظیر: فهم اجتماعی از نص، زمان و مکان، مصلحت و نگاه سیستمی به فقه به‌عنوان مباحث فراققهی اشاره شده است. از جمله نوآوری‌های این اثر، بیان روش‌شناسی در فقه اجتماعی و نیز صورت‌بندی در رابطه با آیات و روایات فقه اجتماعی است.

• اخبار کوتاه جهان

• آلمان

▫ **تظاهرات آلمانی‌ها علیه ارسال سلاح به اوکراین:** به دنبال

موافقت دولت آلمان با کمک ۴۰۰ میلیون یورویی به اوکراین در قالب یک بسته تسلیحاتی جدید، صدها نفر از مردم در شهر «هیلبرون» در جنوب غربی آلمان دست به تظاهرات زدند.

• فرانسه

▫ **اعلام شکست رئیس‌جمهور فرانسه و عقب‌نشینی**

نیروهای فرانسوی از نیجر: ماکرون در گفت‌وگو با دو شبکه تلویزیونی «تی اف ۱» و «فرانس ۲»، تصریح کرد: «سفیر ما به‌همراه شماری از دیپلمات‌ها، به فرانسه بازخواهد گشت و ما به همکاری با مقامات کنونی نیجر، پایان خواهیم داد؛ چون آنها دیگر نمی‌خواهند، با تئوریسم مبارزه شود». فرانسه حدود ۱۵۰۰ نظامی در نیجر دارد و ماکرون می‌گوید: عقب‌نشینی تدریجی این نیروها از این کشور واقع در غرب آفریقا، تا پایان سال جاری میلادی (۲۰۲۳)، به پایان خواهد رسید.

▫ **وتوی طرح فرانسه برای ممنوعیت حجاب در المپیک:**

کمیته بین‌المللی المپیک (IOC) چند روز پس از آنکه وزیر ورزش فرانسه، داشتن پوشش حجاب را برای ورزشکاران این کشور در جریان بازی‌های المپیک ۲۰۲۴ پاریس ممنوع کرد، اعلام کرد: ورزشکاران می‌توانند بدون هیچ محدودیتی در دهکده ورزشکاران این رویداد مهم، حجاب داشته باشند.

• رژیم صهیونیستی

▫ **۷۰۰ هزار صفحه پرونده قضائی شامل اسناد فوق محرمانه رژیم صهیونیستی در اختیار ایران:** بر اساس اطلاعات منابع آگاه بیش از ۷۰ هزار صفحه اسناد قضایی اسرائیل که برخی از آنها دارای مهرهای محرمانه و فوق محرمانه است، درز کرده و در حال بررسی و تحلیل است. نکته بسیار مهم آنکه اطلاعات فوق محرمانه‌ای که در اختیار ایران است، می‌تواند امنیت این رژیم را به خطر اندازد.

▫ **نخستین سفر هیئت وزارتی از اسرائیل به عربستان:**

در نخستین سفر یک هیئت وزارتی از رژیم صهیونیستی، قرار است، وزیر گردشگری این رژیم، در جریان رویداد سازمان جهانی گردشگری، به عربستان سعودی سفر کند. کاتص در این باره اعلام کرد: گردشگری می‌تواند دو طرف را به هم نزدیک‌تر کرده و باعث توسعه اقتصادی شود.

• عراق

▫ **سه دستور ویژه نخست‌وزیر عراق برای توسعه روابط با**

ایران: س‌تار جابر الجابری، معاون وزیر رازگانی عراق؛ زمینی به مساحت ۵ هزار هکتار برای ایجاد شهرک صنعتی مشترک با ایران تخصیص پیدا کرد. ارتباط ریلی با ایران، ایجاد منطقه آزاد مشترک و همکاری در زمینه ساخت و ساز، در دستور کار دولت عراق برای همکاری با ایران قرار گرفته است.

▫ **تا ۱۸ ماه دیگر خط‌آهن به ایران متصل می‌شود:** مشاور نخست‌وزیر عراق؛ عراق برای تکمیل اتصال خط آهن خود به کشور همسایه ایران طی ۱۸ ماه آینده، برنامه‌ریزی کرده است تا از این طریق انتقال و سفر میلیون‌ها زائر تسهیل شود.

• آمریکا

▫ **پیوند قلب خوک به انسان برای دومین بار:** مرکز پزشکی دانشگاه مریلند اعلام کرد: برای دومین بار در تاریخ، قلب یک خوک اصلاح ژنتیکی‌شده را به یک گیرنده انسانی زنده پیوند زده است. نخستین پیوند قلب خوک به انسان در ژانویه ۲۰۲۲ با موفقیت انجام شد: اما بیمار بعد از چند ماه جان سپرد.

▫ **دولت آمریکا به تعطیلی نزدیک می‌شود:** در میان مخالفت گروه کوچکی از جمهوری‌خواهان مجلس نمایندگان با ادامه اختصاص بودجه برای تأمین هزینه‌ها، دولت فدرال آمریکا در آستانه اولین تعطیلی خود از سال ۲۰۱۹ قرار گرفته است. اگر توافقی در این زمینه به‌دست نیابد، هزاران کارمند دولت بدون حقوق خواهند بود و نهادهای دولتی با حداقل تعداد کارکنان به فعالیت خود ادامه خواهند داد.

• روسیه

▫ ***کنار گذاشته شدن دلار در تجارت نفت روسیه:** الکساندر دیوکوف، مدیر ارشد اجرایی شرکت «گازپروم نفت»، شعبه‌ای از شرکت گازپروم اعلام کرد: این شرکت تقریباً استفاده دلار آمریکا و یورو را در مبادلات تجاری با شرکای خارجی به‌طور کامل کنار گذاشته و به ارزهای ملی روی آورده است.

• ترکیه

▫ **امدای اردوغان درباره گذرگاه زنگزور:** رئیس‌جمهور ترکیه؛ «سینال‌های مثبتی از ایران» در خصوص کریدور زنگزور وجود دارد. اگر ارمنستان از ایجاد این گذرگاه جلوگیری کند، امکان عبور گذرگاه از ایران وجود دارد. با این گذرگاه ترکیه به جمهوری آذربایجان وصل می‌شود.

• عربستان

▫ **سعودی‌ها وارد کرانه باختری شدند:** یک هیئت دیپلماتیک سعودی برای اولین‌بار بعد از ۳۰ سال، وارد کرانه باختری شد. حضور نمایندگان ریاض در کرانه باختری در شرایطی است که مذاکرات فشرده‌ای میان عربستان، آمریکا و رژیم صهیونیستی برای عادی‌سازی روابط ریاض و تل‌آویو در جریان است. موضوع فلسطین از اساسی‌ترین مسائل مورد اختلاف سعودی‌ها و اسرائیلی‌ها به‌شمار می‌رود.

• انگلیس

▫ **بحران اقتصادی و معیشتی در انگلیس؛ از هر ۱۰ انگلیسی ۶ نفر مجبور به خرید کالای دست دوم هستند:** گزارش شبکه اسکای‌نیوز از تشدید بحران اقتصادی و افزایش فشار هزینه‌ها؛ بنابر نظرسنجی پلتفرم trustpilot در انگلستان، خرید و فروش اجناس دست دوم، طی سال گذشته ۱۵ درصد افزایش یافته؛ وابستگی مردم به کالاهای دسته دوم، عمدتاً به‌دلیل هزینه‌های بالای زندگی است.

• ارمنستان

▫ **۱۰۰ هزار ارمنی از ق‌رهباغ به ارمنستان پناهنده شدند:** ۱۰ روز از عملیات ضد تروریستی محلی آذربایجان در ق‌رهباغ می‌گذرد و سیل خروج ارامنه از این منطقه و ورود آن‌ها به ارمنستان ادامه دارد. تا به حال، حدود ۱۰۰ هزار ارمنی وارد ارمنستان شده‌اند.